

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

POLSKA - TRUDNE SPRAWY

Polska - Europa - USA

*

Obozy dla Niemców w Polsce
(1945-1950)

Emigracja polska wobec granicy
na Odrze i Nysie Łużyckiej

Wizerunek Polski w leksykonie
Josepha Meyera

Polska recepcja Ernsta Jüngera

Różnice w poziomie rozwoju Polski

Martyrologia duchowieństwa
katolickiego (1939-1945)

Milicja Obywatelska na ziemiach
zachodnio-północnych (1945-1947)

Borussia - odkrywanie małych światów

Obóz pracy w Złotowie (1945-1946)

Repatrianci z Kazachstanu
w Wielkopolsce

Komisja Koordynacyjna
Instytutów Ziemi Zachodnich

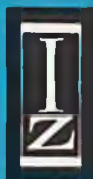
Oceny i omówienia

2003

4

(309)

PL ISSN 0033-2437

Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

POLSKA – TRUDNE SPRAWY

Polska – Europa – USA. Interesy i perspektywy współdziałania (Opracowanie: <i>Radostaw Grodzki</i>)	3
*	
<i>Witold Stankowski</i> , Obozy i miejsca odosobnienia dla Niemców w Polsce w latach 1945-1950. Stan badań, tło historyczne i postulaty badawcze	25
<i>Andrzej Zaćmiński</i> , Granica na Odrze i Nysie Łużyckiej w myśli politycznej emigracji polskiej w Wielkiej Brytanii w obliczu zagrożenia III wojną światową (1945-1954)	49
<i>Anna Kochanowska-Nieborak</i> , Wizerunek Polski w „Wielkim leksykonie konwersacyjnym dla stanów wykształconych” (1840-1855) <i>Josepha Meyera</i>	73
<i>Wojciech Kunicki</i> , <i>Krzysztof Polechoński</i> , Polska recepcja Ernsta Jüngera. Uzupełnienie bibliografii za lata 1929-2001	97

MATERIAŁY

<i>Maciej Smetkowski</i> , Różnice w poziomie rozwoju Polski	121
<i>Antoni Galiński</i> , Martyrologia duchowieństwa katolickiego w latach 1939-1945 w świetle dokumentów Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	129
<i>Zenon Kachnicz</i> , Tworzenie i działalność Milicji Obywatelskiej na ziemiach zachodnio-północnych w latach 1945-1947	145

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

<i>Małdalena Kardach</i> , Borussia – odkrywanie małych światów	146
<i>Krzysztof Bukowski</i> , Obóz pracy w Złotowie 1945-1946	176

RAPORT

<i>Andrzej Malkowski</i> , <i>Iwona Murkowska</i> , <i>Paweł Woźniak</i> , Repatrianci z Kazachstanu w opiniach i ocenach mieszkańców Wielkopolski	185
--	-----

ŹRÓDŁA

Komisja Koordynacyjna Instytutów Ziemi Zachodnich	191
---	-----

OCENY I OMÓWIENIA

Tożsamość mieszkańców Mazur i Kaszubów oraz polityka władz wobec mniejszości ukraińskiej w Polsce	
<i>Wojciech Łukowski</i> , Społeczne tworzenie ojczyzn. Studium tożsamości mieszkańców Mazur; <i>Cezary Obracht-Prondzyński</i> , Kaszubi. Między dyskryminacją a regionalną podmiotowością; <i>Roman Drozd</i> , Polityka władz polskich wobec ludności ukraińskiej w Polsce w latach 1944-1989 (omów. <i>Andrzej Sakson</i>)	209
Kontrowersje wokół Ernsta Jüngera	
<i>Bruno W. Reimann</i> , <i>Renate Hassel</i> , Ein Ernst- Jünger- Brevier. Jüngers politische Publizistik 1920 bis 1933. Analyse und Dokumentation; <i>Bruno W. Reimann</i> , „... die Feder durch das Schwert ersetzen...” Ernst Jünger, Politische Publizistik. 1923-1933; <i>Ernst Jüngers: politische Publizistik 1919-1933</i> (omów. <i>Krzysztof Żarski</i>)	216
<i>Witold Stankowski</i> , Obozy i inne miejsca odosobnienia dla niemieckiej ludności cywilnej w Polsce w latach 1945-1950 (omów. <i>Zygmunt Woźniczka</i>)	222

Edmund Nowak, Obozy na Śląsku Opolskim w systemie powojennych obozów w Polsce (1945-1950). Historia i implikacje (omów. <i>Danuta Kisielewicz</i>)	227
Rainer Schulze, Reinhard Rohde, Rainer Voss (Hgrs.), Zwischen Heimat und Zuhause. Deutsche Flüchtlinge und Vertriebene in (West-)Deutschland 1945-2000 (omów. <i>Jerzy Kaczmarek</i>)	230
Wojciech Kunicki, Germanistik in Breslau 1918-1945 (omów. <i>Anna Gondek</i>)	232
Andrea Rudolph, Ute Scholz (wyd.), Ein weiter Mantel. Polenbilder in Gesellschaft, Politik und Dichtung (Obszerna polska peleryna. Polityczne, społeczne i literackie wizje Polski i Polaków) (omów. <i>Maria Wojtczak</i>)	235
Matthias Kneip, Grundsteine im Gepäck. Begegnungen mit Polen (omów. <i>Maria Wojtczak</i>)	237
Marcel Reich-Ranicki, Erst leben, dann spielen. Über polnische Literatur (omów. <i>Jan Watrak</i>)	239
Krzysztof A. Kuczyński, Między Renem a Wisłą. Studia i szkice o niemiecko-polskich powinowactwach kulturalnych (omów. <i>Anna Kochanowska-Nieborak</i>)	240
Ulrich Beck, Społeczeństwo ryzyka. W drodze do innej nowoczesności (omów. <i>Grzegorz Gach</i>)	243

Noty

Włodzimierz Kalicki, Ostatni jeńiec wielkiej wojny. Polacy i Niemcy po 1945 (omów. <i>Izabela Janicka</i>)	245
Uwe Puschner, Die völkische Bewegung im wilhelminischen Kaiserreich. Sprache-Rasse-Religion (omów. <i>Łukasz Musiał</i>)	246
Thomas Hoeps, Arbeit am Widerspruch. „Terrorismus” in deutschen Romanen und Erzählungen (1837-1992) (omów. <i>Łukasz Musiał</i>)	247

Z KRONIKI NAUKOWEJ

<i>Natalia Jackowska</i> , Jedna czy dwie Europy? Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej	249
<i>Witold Ostant</i> , Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Instytut Zachodni	251

LISTY DO REDAKCJI

<i>Krzysztof Skubiszewski</i> , Wspomnienie o śp. Józefie Muszyńskim (1934-2003)	255
<i>Marian Wojciechowski</i> , O książce Anetty Rybickiej „Instytut Niemieckiej Pracy Wschodniej – Institut für deutsche Ostarbeit, Kraków 1940-1945”	256
<i>Anetta Rybicka</i> , O kolaboracji. W odpowiedzi moim polemistom	257

RADA REDAKCYJNA

Jan Barcz, Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Andrzej Kwilecki, Gerard Labuda, Henryk Olszewski, Hubert Orłowski, Aleksander Posern-Zieliński, Tomasz Schramm, Jerzy Strzelczyk, Waclaw Wilczyński, Marian Wojciechowski, Anna Wolff-Powęska (przewodnicząca)

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiacji tekstów

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl

Nakład 600 egz. Objętość ark. wyd. 24. ark. druk. 16.50. Papier druk. sat. kl. III, 80 g, 70 × 100.
Oddano do składu w październiku 2003 r. Podpisano do druku w grudniu 2003 r.
Druk ukończono w styczniu 2004 r.

POZNAŃSKA DRUKARNIA NAUKOWA Sp. z o.o. – POZNAŃ, UL. HEWELIUSZA 40

INDEKS 371.351

INHALT

- Polen – Europa – USA. Interessen und Perspektiven der Zusammenarbeit (*Radosław Grodzki*)
Witold Stankowski, Die Lager und Sicherheitsverwahungsorte für Deutsche in Polen in den Jahren
 1945-1950
- Andrzej Zaćmiński*, Die Oder-Neiße-Grenze im politischen Denken der polnischen Emigration in
 Großbritannien 1945-1954
- Anna Kochanowska-Nieborak*, Das Polenbild in „Das große Conversations-Lexikon für die
 gebildeten Stände“ (1840-1855) von Joseph Meyer
- Wojciech Kunicki, Krzysztof Polechoński*, Polnische Rezeption von Ernst Junger. Anhang zur
 Bibliographie 1929-2001
- Maciej Smełkowski*, Die Differenzen im Entwicklungsniveau in Polen
- Antoni Galiński*, Das Märtyrertum der katholischen Geistlichkeit in den Jahren 1939-1945 im Lichte
 der Dokumenten des Instituts des Nationalen Gedenkens – der Hauptkommission zur
 Verfolgung von Verbrechen gegen die Polnische Nation
- Zenon Kachnicz*, Ursprung und Tätigkeit der Volksmiliz im Westen und Norden Polens in den
 Jahren 1945-1947
- Magdalena Kardach*, Borussia – das Entdecken von kleinen Welten
- Krzysztof Bukowski*, Arbeitslager zu Złotów (Flatau) 1945-1946
- Buchbesprechungen

CONTENTS

- Poland – Europe – the USA. Interests and Perspectives of Cooperation (*Radosław Grodzki*)
Witold Stankowski, Detention Camps and Places of Isolation for Germans in Poland in the Years
 1945-1950. Current State of Research, Historical Background and Postulates for Further
 Studies
- Andrzej Zaćmiński*, The Attitude of the Polish Emigration in Great Britain to the Polish-German
 Border on the Odra and Lusatian Nysa in the Years 1945-1954
- Anna Kochanowska-Nieborak*, The Image of Poland in Joseph Meyer's „Great Lexicon of
 Conversation for the Educated Classes“ (1840-1855)
- Wojciech Kunicki, Krzysztof Polechoński*, The Reception of Ernst Junger's Work in Poland.
 A Bibliographical Supplement for the Years 1929-2001
- Maciej Smełkowski*, Differences in the Level of Development Between Western and Eastern Poland
- Antoni Galiński*, The Martyrology of the Catholic Clergy in the Years 1939-1945 in Light of the
 Documents of the Institute of National Remembrance – Commission for the Prosecution of
 Crimes Against the Polish Nation
- Zenon Kachnicz*, The Creation and Activity of the Communist Police in North-Western Poland in the
 Years 1945-1947
- Magdalena Kardach*, Borussia – Discovering Small Worlds
- Krzysztof Bukowski*, The Work Camp in Złotów in the Years 1945-1946
- Andrzej Małkowski, Iwona Murkowska, Paweł Woźniak*, Repatriates from Kazakhstan in the
 Opinions of the Inhabitants of the Great Poland Province
- Book Reviews